

70 let prof. MUDr. Štěpána Svačiny, DrSc., MBA

Štěpán Svačina se narodil se v Praze 28. října 1952, tehdy to ovšem státní svátek nebyl. Po absolvování Akademického gymnázia ve Štěpánské ulici v Praze byl přijat ke studiu na Fakultu všeobecného lékařství UK, kde během studia pracoval jako vědecká síla v Biologickém ústavu a posléze Fyziologickém ústavu fakulty, což ho vedlo i k souběžnému studiu některých předmětů na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy. Po promoci v roce 1978 nastoupil do Fyziologického ústavu jako aspirant k docentu Zdeňku Wünschovi, jednomu z průkopníků využití výpočetní techniky v medicíně. Studoval zde hybridní model neuronu a modeloval respirační děje. Nezůstal však u teorie.

V roce 1981 přešel na 3. interní kliniku Fakulty všeobecného lékařství jako sekundární lékař a – podporován tehdejší přednostou prof. Vladimírem Pacovským – pokračoval v práci s modely a počítači. Stál u zrodu Jednotky intenzivní metabolické péče, která od svého otevření v roce 1985 využívala výpočetní techniku jako podporu metabolické péče, postupně však svůj zájem rozšířil na obecné využití počítačů ve vnitřním lékařství. Vedle ryze praktických otázek řešil výzkumně modelování glykoregulačních dějů; zavedení metod klempů s použitím Biostatoru (tzv. umělé slinivky či lépe beta-buňky) pro něho bylo další výzkumnou oblastí. Tím se dostal k diabetologii a dále ke studiu obezity. Základy pro jeho další klinickou dráhu mu předali vynikající učitelé, profesori Jaroslav Páv a Jiří Šonka. Celá osmdesátá léta se věnoval také matematické informatice, kterou studoval na Matematicko-fyzikální fakultě UK a kde také obhájil i závěrečnou práci (1988). A ještě rok předtím obhájil kandidátskou práci „Počítač v patofyziologii a klinice metabolických onemocnění“. Matematické myšlení

se promítlo i do habilitační práce s názvem „Počítačové modelování ve vnitřním lékařství“ (1992) a dále do doktorské práce „Kvantifikace vztahů u obezity, diabetu a metabolického syndromu“ (2001). O rok později byl jmenován profesorem Univerzity Karlovy pro obor vnitřní nemoci.

V devadesátých letech se jeho pracovní záběr rozšiřuje – vedle soustavné klinické a výzkumné práce je zapojen do dění na 1. lékařské fakultě, kde je nejprve členem Akademického senátu, pak se stává proděkanem a v letech 1999 a 2002 je zvolen děkanem 1. lékařské fakulty UK. V roce 2001 byl jmenován přednostou 3. interní kliniky, kterou úspěšně vedl do roku 2019. Nadále se věnuje oběžným diabetikům, využívá však svůj široký medicínský rozhled a zapojuje se jako atestovaný praktický lékař pro dospělé do práce Centra primární péče Všeobecné fakultní nemocnice.

Nelze ani vyjmenovat všechny funkce, které prof. Svačina zastával. Patří sem jeho členství ve vědeckých radách, a to nejen Univerzity Karlovy, ale i vědecké rady Českého vysokého učení technického. Je členem výborů několika odborných společností České lékařské společnosti J. E. Purkyně, které se v roce 2015 stává předsedou. Vtiskuje nový ráz této společnosti, zintenzivňuje její činnost, organizuje tiskové konference a jeho aktivity se promítají dále.

Vedle mnoha odborných článků v oblasti obezitologie a diabetologie vydává celou řadu monografií. Nezůstává pouze u odborné literatury, zejména v oblasti zdravé výživy a životního stylu se obrací k širší odborné veřejnosti.

Dlouhodobě se mimořádně zajímá o osobnosti fakulty, zakládá „Křeslo pro hosta“, do něhož usedají nejen pracovníci fakulty, ale i další osobnosti. Ve svých publikacích, jako je Kolébka české medicíny (o 1. lékařské fakultě, se spoluautorstvím prof. Ctirada Johna) či O duši lékaře, vytváří obraz 1. lékařské fakulty i české medicíny, hovoří s významnými osobnostmi lékařského stavu a zaznamenává tak pohled, který dokumentuje minulost i přítomnost naší lékařské společnosti.

autor fotografií: Mgr. Karel Meister

Milý Štěpáne,
při Tvém nástupu na 3. interní kliniku před více než 40 lety se naše dráhy setkaly, a to zejména na poli diabetologie, kdy jsme se věnovali výzkumu působení inzulínu s využitím již zmíněných klempových technik. Nicméně tehdy nové pohledy na úlohu glukózy v glykačním procesu nás stimulovaly v analýzách kompenzace diabetu, do nichž jsi

vložil pohled matematika. Postupně jsem obdivoval Tvůj široký záběr i Tvé dlouholeté zkušenosti. Přeji Ti, abys i nadále ve zdraví vykonal vše, co Tvoje aktivní povaha zamýšlí. Zároveň Ti přeji mnoho spokojených chvil v osobním životě i v kruhu rodiny.

Ad multos annos,

Jan Škrha